VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2023 lisätalousarvioksi

VALTIOVARAINVALIOKUNTA
MIKA NIEMELÄ, BUDJETTIPÄÄLLIKKÖ
7.2.2013

LTAE/2023

- Tuloarvion vähennys 6 milj. euroa.
- Määrärahojen lisäys 2,1 mrd. euroa.
- Valtion lainanottotarve lisääntyy 2,1 mrd. eurolla.
- Korkomenojen vaikutus yli 1 mrd. euroa
- Budjetoitu nettolainanotto v. 2023 10,4 mrd. euroa

Budjettitalouden tasapaino

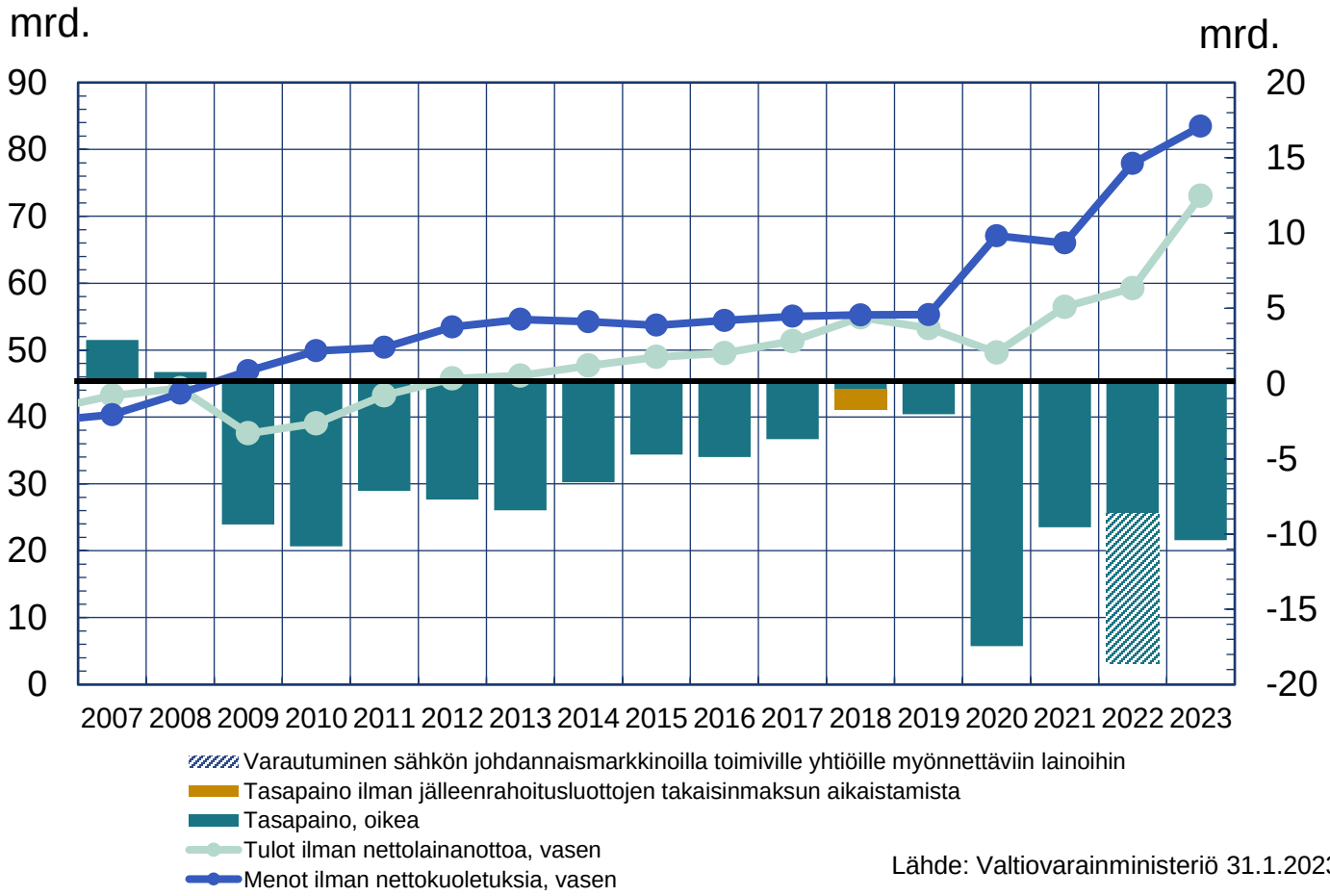

Tasapaino:

2017 (TP): -3,7 mrd. euroa

2018 (TP): -0,4 mrd. euroa

2019 (TP): -2,0 mrd. euroa

2020 (TP): -17,4 mrd. euroa

2021 (TP): -9,6 mrd. euroa

2022 (LTA 4): -18,6 mrd. euroa

2023 (LTAE): -10,4 mrd. euroa

Lähde: Valtiovarainministeriö 31.1.2023

Valtion budjetoitu velka v. 2023 158 mrd. euroa, n. 56% BKT:sta

(tarkentuu vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen)

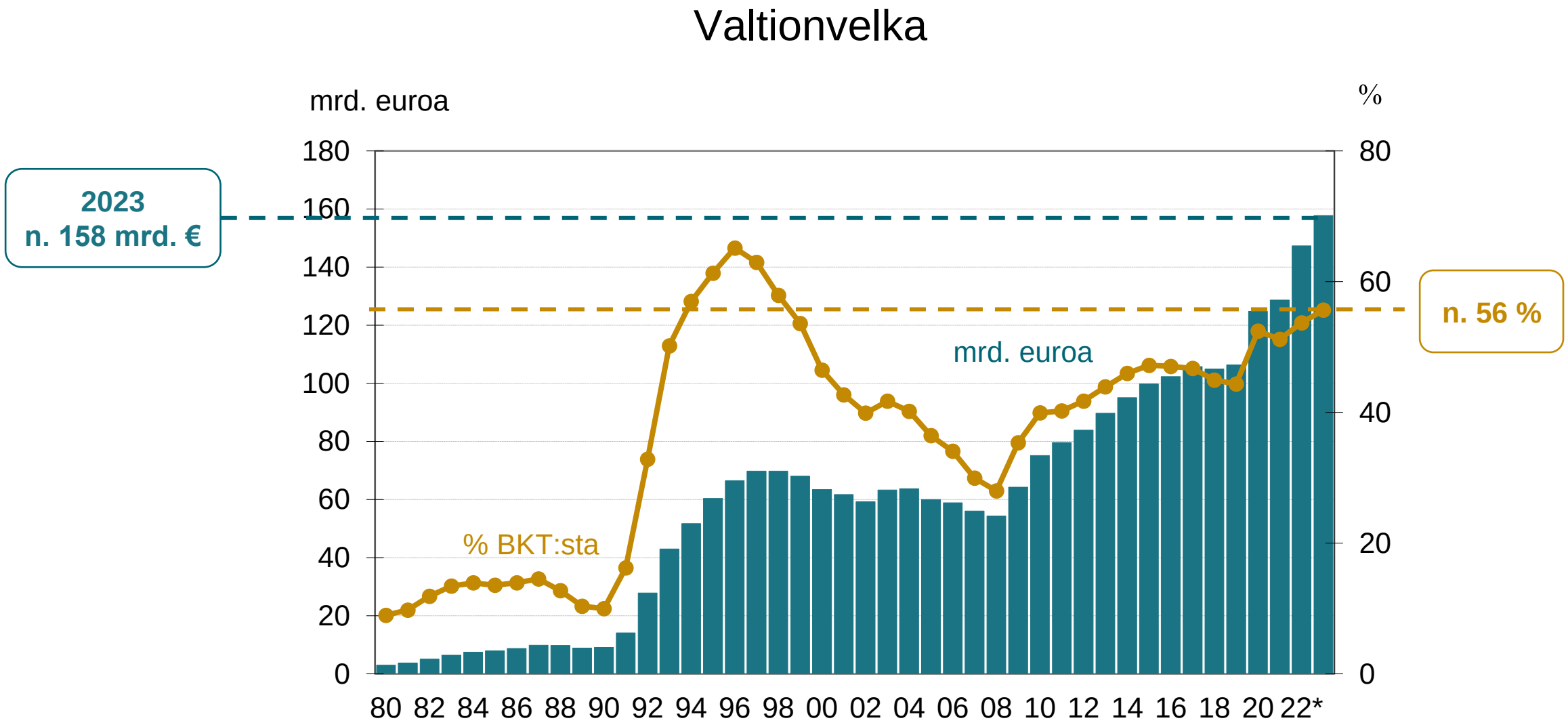

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lähde: Valtiovarainministeriö 31.1.2023

Valtioneuvoston lainanottovaltuuden muuttaminen

- Eduskunta on valtuuttanut valtioneuvoston ottamaan lainaa siten, että valtion velka voi olla enintään 150 mrd. euroa, johon saa sisältyä enintään 25 mrd. euroa lyhytaikaista lainaa.
- Valtion velan määrä on tällä hetkellä noin 142 mrd. euroa (21.1.2023 tilanne).
- Valtiokonttorin arvion mukaan lainan määrä tulee lähiaikoina kasvamaan ja olemaan lähellä nykyisen valtuuden ylärajaa kevään aikana.
    - Arvioon velan määrän kehityksestä liittyy epävarmuutta, joka nykyisessä toimintaympäristössä on tavanomaista suurempaa. On mahdollista, että velkaantumiskehitys osoittautuu ennustettua nopeammaksi.
- Toimiminen lähellä valtuuden ylärajaa muodostaa merkittävän riskin. Toteutuessaan se tarkoittaisi valtion kyvyttömyyttä selviytyä erääntyvien lainojen maksamisesta ja lakisääteisten maksuvelvoitteiden hoitamisesta.
- Valtion velanhallinnan toimintakyky edellyttää riittävää liikkumavaraa suhteessa valtuuden enimmäismäärään. Ilman valtuuden korottamista nykyisestä, riittävää liikkumavaraa ei voida varmistaa. Kyseessä on siten ennen kaikkea varautumis- ja riskienhallintatoimi.
- **Lainanottovaltuutta esitetään korotettavaksi siten, että valtion velka voi olla enintään 170 mrd. euroa**, johon saa sisältyä enintään 29 mrd. euroa lyhytaikaista lainaa. Muilta osin nykyiseen valtuuteen ei esitetä muutoksia.

Valtiontalouden kehys vuodelle 2023

- Varsinaisen talousarvion jälkeen jakamaton varaus oli 103 milj. euroa. Lisäksi otettiin käyttöön lisätalousarviovaraus 100 milj. euroa.
- Vuodelta 2022 siirtyi lisäksi 247 milj. euroa käyttämättä jäänyttä jakamatonta varausta, joka oli käytettävissä kertaluonteisiin menoihin v. 2023. Erä käytettiin kokonaan avustusrahoitukseen hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen.
- Lisätalousarvioesityksen jälkeen jakamaton varaus on käytännössä käytetty kokonaan.
- Turvallisuuspoliittiseen poikkeuslausekkeeseen sisällytetyt menot ovat lisätalousarvioesityksessä 462,6 milj. euroa
    - TEM/YM/VM: Sähköhyvitys 412 milj. euroa ja sen toimeenpanoresurssit 2,9 milj. euroa
    - UM: EUMAM/Ukrainaa tukeva EU:n sotilaallinen koulutusoperaatio 4,4 milj. euroa
    - PLM: Ukrainalle annettujen tukipakettien korvaavat materiaalihankinnat ja tukipakettien kuljetuskustannukset 43,3 milj. euroa
        - Korvaavien materiaalihankintojen valtuus 702,3 milj. euroa.

Tuloarvioiden muutos, yht. -6 milj. euroa

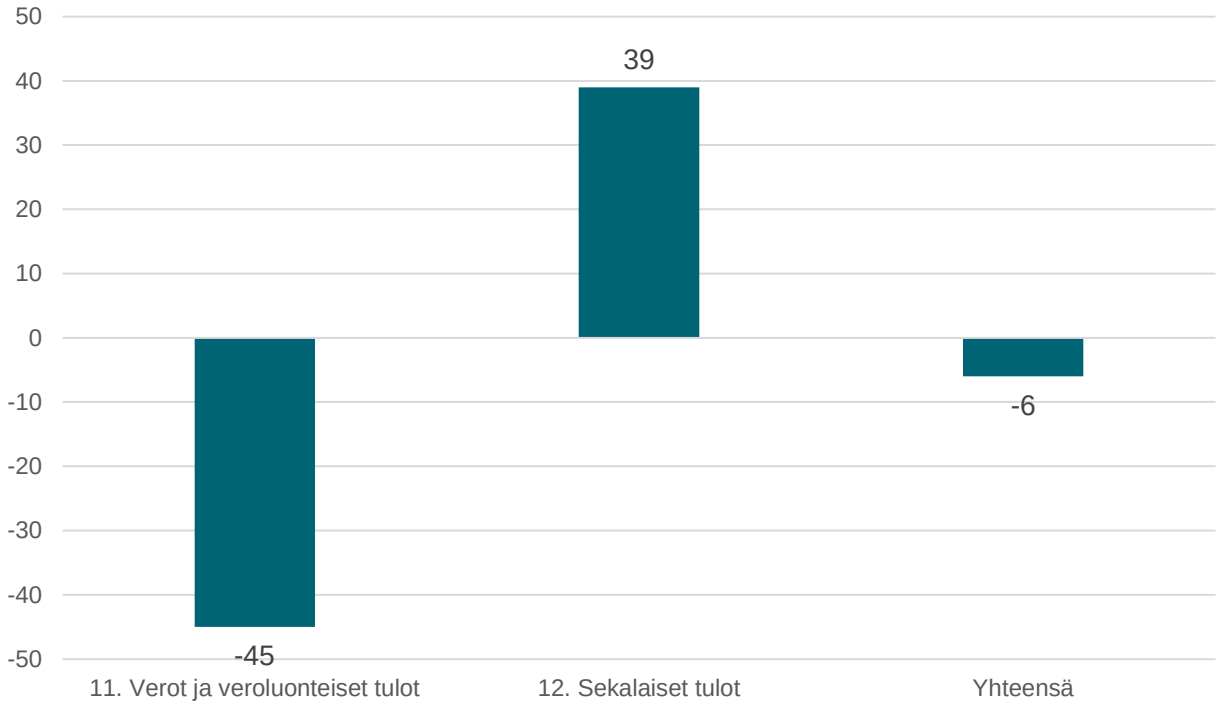

- Verotuloarviota vähennettäisiin 45 milj. eurolla.
  - Korkotulojen lähdevero +94 milj. euroa
  - Varainsiirtovero -139 milj. euroa

- Sekalaisten tulojen arviota korotettaisiin 39 milj. eurolla.
  - Merkittävin muutos: +33,1 milj. euroa johtuen Suomen Vientiluotto Oy:n vienti- ja alusluottojen korontasaustoiminnan korkohyvityksistä ja suojaustuloista.

Määrärahat pääluokittain LTAE:ssa, milj. €

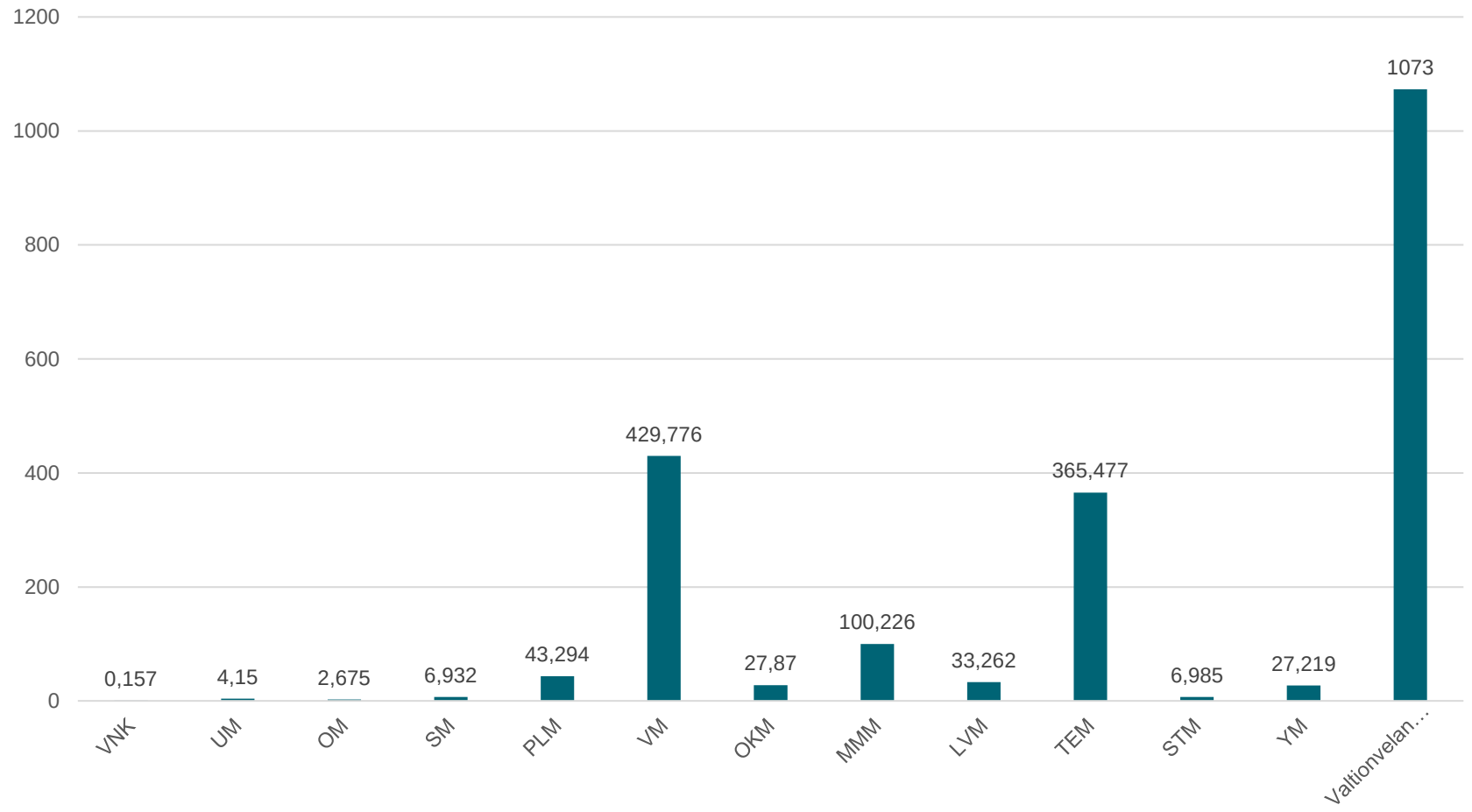

LTAE:ssa olevia kokonaisuuksia

Asia		Milj. euroa
Sähköhyvitys ym.	• Takautuvasti maksettava sähköhyvitys + toimeenpano • Avustukset yhteisöllisille taloille ja kulttuurialan energiatuki	412 + 2,9 2,3 + 1,5
Maatalouden tukeminen	• Maatalouden ja vesiviljelyn ma. kustannustuki (sis. 1me siirto Ahvenanmaalle)	96
Ukrainan tukeminen	• PV:n kustannusten kattaminen • PVKEH 2023 materiaalihankintoihin valtuuden lisäys 702,3me (Ukrainan tukemisen korvaushankinnat) • v. 2023 aiheutuu menoja • EUMAM/Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (UM)	1,7 41,6 4,4
Nuorisorikollisuuden ehkäiseminen	• OM • SM • OKM	2,5 + 0,35 2,5 13,6
Hyvinvointialueiden rahoitus	• Valtionavustus hyvinvointialueiden toiminnan väliaikaisiin kustannuksiin • Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus • Vammaispalvelulain uudistus	350 150 5,6

Muita muutoksia

- Esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin avustuksiin ehdotetaan 20 milj. euroa.
- Maakuntien lentoyhteyksien turvaamiseen aikavälillä 30.7.2023—28.4.2024 ehdotetaan 17 milj. euroa.
- Uusiutuvan energian tuotantotukea ehdotetaan alennettavan 45 milj. eurolla sähkön korkean markkinahinnan takia.
- EU-jäsenmaksujen tason tarkentumisesta johtuen Maksut Euroopan unionille -momentilta ehdotetaan vähennettävän 110 milj. euroa.
- Useita tarvearvioiden päivityksiä.

Korkomenojen kehitys, milj. euroa

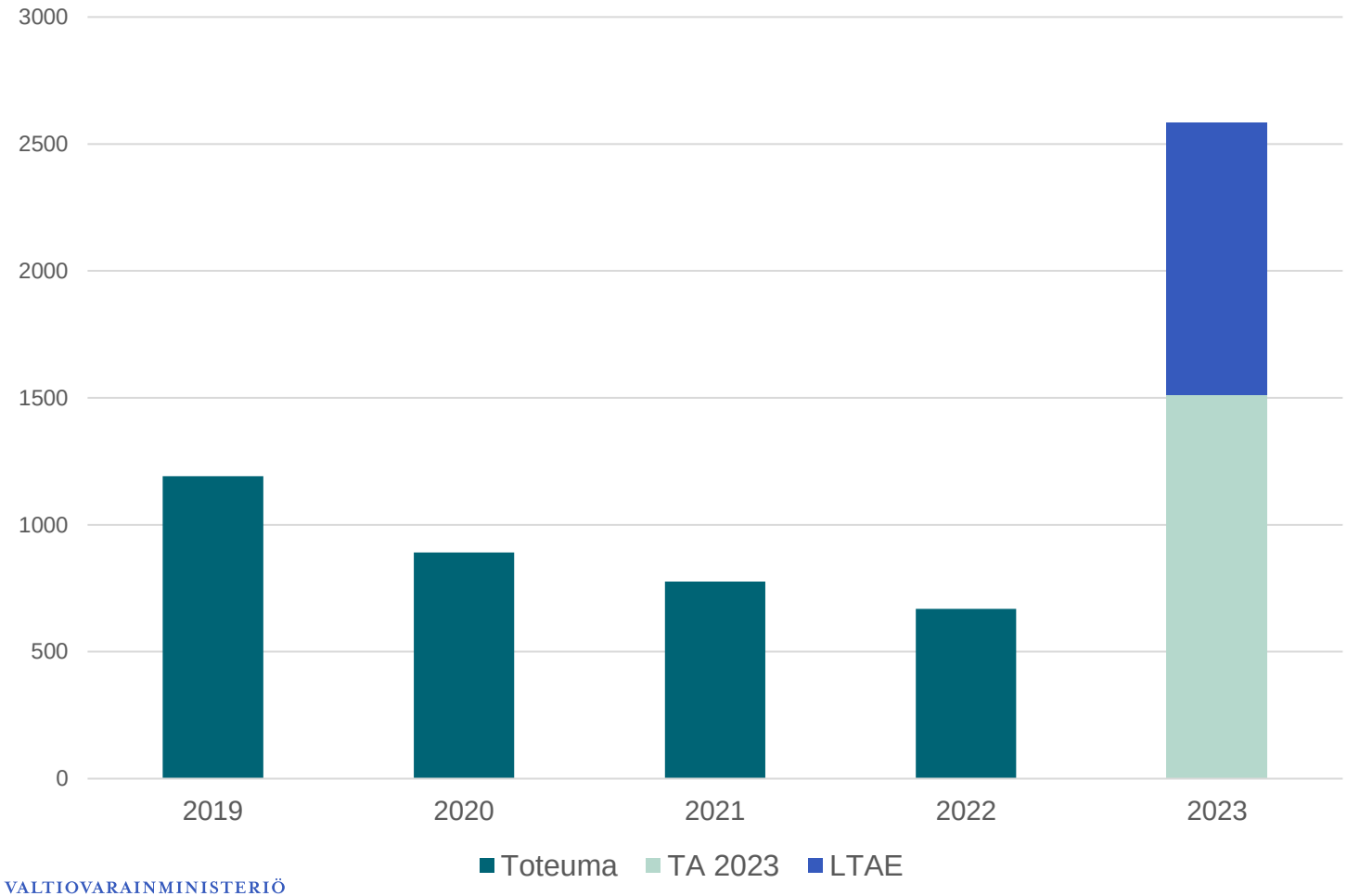

- Vuoden 2023 arvio perustuu sekä lyhyiden että pitkien korkojen osalta oletukseen 2,9 prosentin korkotasosta